

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข นอกจากนั้นการศึกษายังเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ เป็นบุคคลที่มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐานและมีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมนั้น จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543 : 30)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 มาตรา 52 กล่าวว่าให้มีระบบ กระบวนการผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตวิชาชีพ กำกับดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ดังนั้นในการส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ผู้บริหารมืออาชีพนั้นจะต้องมีมาตรฐานที่มีคุณภาพ จรรยาบรรณของวิชาชีพเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูจึงจำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องใช้กลวิธีในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมประสบการณ์ให้ตนเองอยู่เสมอ (เริงชัย จงพิพัฒนสุข. 2546 : 84)

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทำให้การดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงไป สังคมในอนาคตจึงต้องการประชากรที่แตกต่างไปจากปัจจุบัน คือ ต้องเป็นคนสนใจใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักตนเอง รู้จักสังคม ชุมชน ประเทศ และโลก คิดเป็นทำเป็น

มีวิจรรณญาณในการเลือกใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งตนเองได้และยังต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดี(สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2544 : 1) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชากรให้มีคุณลักษณะดังกล่าว จึงต้องปรับเปลี่ยนนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา ครูก็ต้องเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน

องค์กรทุกประเภท ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทและเป็นผู้มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินการในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาและริเริ่มกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้นำนโยบายและโครงการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติและเป็นผู้บ่งชี้ความสำเร็จขององค์กร ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงาน คือ ได้ทั้งงานและน้ำใจ การบริหารก็จะประสบผลสำเร็จ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ คุณลักษณะของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จนั่นเอง ดังนั้นลักษณะของผู้บริหารจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณค่าของงาน และคุณภาพขององค์กรที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของงานในองค์กรนั้นๆ

การจัดการสถานศึกษาในสถานศึกษาผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีอำนาจในการตัดสินใจและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นผู้ประสานการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งเป็นกลไกสำคัญในการกำกับติดตามและนิเทศการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารจึงต้องเพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะหลายอย่างทั้งด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหารงาน ด้านวิชาการ และความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้คำแนะนำ สร้างศรัทธาและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกัน นอกจากนี้การปฏิบัติตนของผู้บริหารยังมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจของครูด้วย

สุเทพ กองมณี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ครูอาจารย์ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานในงานบริหารทั่วไปงานวิชาการงานปกครองงานโรงเรียนกับชุมชนและงานอาคารสถานที่น้อยกว่าความคิดเห็นของครู-อาจารย์โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง น้อยกว่าความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านงานธุรการและน้อยกว่าความคิดเห็นครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดเล็กด้านงานบริการสอดคล้องกับสัมฤทธิ์ สุเพ็ญศิลป์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหาร

การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารการศึกษา ทั้งโดยส่วนรวมและรายมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ช่วยผู้บริหารครูอาจารย์ และผู้ช่วยผู้บริหาร มีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู-อาจารย์ ยกเว้นมาตรฐานที่ 5 และที่ 7 ที่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

จากผลการศึกษาค้นคว้าชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ยังต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไปอีก จึงเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารทุกคนควรมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานเข้าสู่อันดับด้วยเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 หมวด 1 มาตรา 49 การกำหนดระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพนั้น ให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา ประกอบมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและ มาตรฐานการปฏิบัติตน ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะได้รับการประเมินเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งกรอบดังกล่าวถือเป็นหัวใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา แต่ยังมีผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจึงทำให้การบริหารงานไม่มีคุณภาพและไม่เป็นไปตามเป้าหมายตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (กลุ่มงานนโยบายและแผน . 2548 : 4)

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยศึกษาระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 เพื่อนำความรู้ไปประกอบการพัฒนาผู้บริหารต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 331 คนและครูผู้สอน จำนวน 3,471 คน รวมทั้งสิ้น 3,802 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้ดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 118 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 118 คนและครูผู้สอน จำนวน 878 คน รวมทั้งสิ้น 996 คน

1.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 197 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 197 คนและครูผู้สอน จำนวน 1,936 คน รวมทั้งสิ้น 2,133 คน

1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 16 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 16 คน และครูผู้สอนจำนวน 657 คน รวมทั้งสิ้น 673 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการใช้ตารางเครจซี่และเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 523 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 45-47) โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

1. สุ่มกลุ่มผู้บริหารจากโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ได้จำนวนผู้บริหารทั้งหมด 175 คน
2. สุ่มจำนวนครูผู้สอน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 10 ได้จำนวนทั้งสิ้น 348 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ จำแนกเป็น

2.1.1 สถานภาพ

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน

2.1.2 ขนาดโรงเรียน

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

2.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา จำนวน 12 มาตรฐาน ตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ 12 ด้าน ดังนี้

1. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน
3. การมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ
4. การพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูง
ขึ้นเป็นลำดับ
6. การปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
7. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

8. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. การสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ข้อบังคับของคุรุสภา 2548 ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่คุรุสภาสร้างขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ถือว่าเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งให้ทุกคนในกระทรวงนำเกณฑ์นี้ไปเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 12 มาตรฐาน ดังนี้

1.1. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ

1.2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากรผู้เรียนและชุมชน หมายถึง ความปรารถนาดีต่อองค์กร ผู้ร่วมงาน ผู้เรียน และชุมชนด้วยการตัดสินใจในการทำงานต่างๆ เพื่อผลในการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย

1.3 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ หมายถึง การพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารมีอาชีพต้องหาวิธีพัฒนา ผู้ร่วมงาน โดยการศึกษาจุดเด่น จุดด้อยของผู้ร่วมงาน

1.4 การพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การวางแผนขององค์กร ได้อย่างมียุทธศาสตร์เหมาะสมกับเงื่อนไขข้อจำกัดของผู้เรียนครู ผู้ร่วมงาน ชุมชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง เป้าหมายของการพัฒนาเมื่อนำไปปฏิบัติจะเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง

1.5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ หมายถึง เลือกและปรับปรุงใช้นวัตกรรมได้หลากหลาย ตรงกับสภาพการณ์ เงื่อนไข ข้อจำกัดของงานและองค์กร จนนำไปสู่ผลได้จริง เพื่อให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง

1.6 การปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร หมายถึง เลือกและใช้กิจกรรมการบริหารที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของบุคลากรและองค์กร จนบุคลากรมีนิสัยในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

1.7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ หมายถึง สามารถนำเสนอผลงานที่ได้ทำสำเร็จแล้ว ด้วยการรายงานผลที่แสดงถึงการวิเคราะห์งานอย่างรอบคอบครอบคลุม การกำหนดงานที่จะนำไปสู่ผลแห่งการพัฒนา

1.8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง กำกับดูแลบุคลากรในองค์กรที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดี ผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี

1.9 การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ อย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นในการเสนอแนวทางการปฏิบัติ แนะนำปรับปรุงการปฏิบัติ และ แก้ปัญหาของชุมชน หรือหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดผลดีต่อสังคมส่วนรวม

1.10 การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง ความเป็นผู้รอบรู้ ทันสมัย ทันโลก รู้อย่างกว้างขวางและมองไกล

1.11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ หมายถึง สร้างวัฒนธรรมขององค์กร ด้วยการพูดนำ ปฏิบัตินำและจัดระบบให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม โดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ได้ทำงานสำเร็จแล้วจนนำไปสู่การพัฒนาตนเอง คิดได้เอง ตัดสินใจได้เอง พัฒนาตนเอง

1.12 การสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ หมายถึง การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความก้าวหน้าของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้งผู้บริหารจำเป็นต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 . 2548 : 5) ดังนี้

5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียน 120 คนลงมา

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียน 121-600 คน

5.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาใน การพัฒนา ปรับปรุง และการปฏิบัติงาน พัฒนาตนเอง ให้ได้ตามข้อบังคับว่าด้วยเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพ ของสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY